

P5 Bladet

Nr 2/2004 Årgång 11

Att se resultatet efter drygt fem veckors slipande, putsande och målande kan nog värma vilket pansarhjärta som helst. Patrik Borgström, Lennart Wanhatalo och Magnus Qvist får ta åt sig äran av denna förvandling som ni kan läsa mer om på sista sidan.

Årsmöte

Föreningen P5 håller

årsmöte den

12 februari 2005

kl 15.00

Platsen är "Gröna lektions-
salen" högst upp i P5 gamla
kasern.

Vi bjuder på lättare förtäring och vill
därför att du anmäler dig senast 7
februari till Jonas Larsson på

telefon: 0921-48 00 02

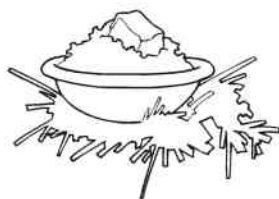
e-post: larssonjonas@telia.com

Städ och grilldag på föreningen

Den 14 maj träffas vi kl. 08.30-
17.00 och städar och fixar till
inför sommarsäsongen.

Kl. 18.00 pustar vi ut efter gott
arbete och grillar och umgås.

Anmäl ditt deltagande till
Jonas Larsson fram till den 9 maj
på telefon 0921-48 00 02 eller via
e-post larssonjonas@telia.com

**GOD JUL
och
GOTT NYTT ÅR!**

önskar vi alla våra
medlemmar och läsare

Styrelsen 2004

Ordförande	Anders Möller
Vice ordförande	Patrik Borgström
Sekreterare	Fredrik Nilsson
Kassör	Jonas Larsson
Ledamöter	Åke Nyman
	Jonas Magnusson
	Lennart Wanhatalo
Revisorer	Mikael Svartz
	Jan H Johansson
Valberedning	Lars-Åke Vikström
	Stefan Janse
Registrator och redaktör	Annelie Forshage

Redaktionsrutan

P5 Bladet är Föreningen P5:s medlemstidning
och kommer ut 1-2 gånger per år.

Redaktör är Annelie Forshage.
Där inget annat anges är texterna skrivna
och bilderna tagna av Anders Möller och
Annelie Forshage.

För att få variation och bredd på innehållet
tar vi tacksamt emot artiklar. Vi returnerar
allt till dig!

www.foreningenp5.com

Ordförande har ordet

Arbetet fortsätter!

Att Föreningen P5 skall fortleva även fortsättningsvis är helt klart och just nu så är vår förening, liksom övriga kamratföreningar under I19's fana, med i en projektgrupp för att se över formerna för och ge förslag till hur detta nya garnisons och försvarshistoriska museum skall formas. Som arbetsläget är nu skall invigningen av detta museum ske 2006-06-06 under pompa och ståt.

Vi vill då från vårt håll fortleva som en ideell förening vid sidan av detta nya museum och där våra medlemmars engagemang är det som driver föreningen framåt i syftet att bibehålla våra fordon i körbart skick.

Ett bevis på detta engagemang och framåtanda var regementets dag den 9 oktober. För att köra de fordon som för övrigt i år var 34 stycken, så var så många som 50 personer inblandade! Mycket att hålla reda på, inte bara fordonen, utan också all den kringutrustning som krävs för denna uppvisning t ex kläder, sambandsutrustning, uniformer, skor mm. Att det trots några små missöden, blev en lyckad dag kan vi bara konstatera.

Vi fortsätter med våra tisdagskvällar som tidigare och har även anmält bland annat till turistbyrån att vi även har öppet för intresserade besökare dessa kvällar. Mer om dessa tisdagar i en annan artikel i tidningen.

Våra jackor som vi har till försäljning har visat sig vara populära och vi hoppas att fler tar steget och köper denna. 300 kronor kostar den med tryck och vi kan skicka den till er som bor lite avsides från Boden räknat.

Med detta så önskar jag alla en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År!

Väl mött på det nya året!

Anders Möller
Ordförande

Samlingen fortsätter växa

Det fortsätter att komma gåvor från våra medlemmar och andra personer som vill skänka sina gamla minnen till föreningen P5.

I somras när Gunnar Johansson besökte vår förening så lämnade han över nålen ni ser här bredvid tillsammans med sitt gamla förarbevis på strv 74 samt gradbeteckningar.

Vi tackar för detta!

Sommar, tisdagar och framtid

I väntan på snön så gläds vi åt sommaren som passerat i samma snabba takt som vanligt. Föreningen P5 hade öppet dagligen i två månader och nästan tusen personer besökte oss. Massor med renoveringsjobb har utförts och kommer att utföras under vintern.

Vi öppnade våra portar för sommaren den 14 juni och stängde dem den 15 augusti. Under denna period så hade vi haft besök av 865 personer och det är en siffra som är i likhet med fjolårets. I och med att vi har besöksgrupper under hela året så kommer totalsiffran att ligga på cirka 2000 besökare. I ett försök att få fler besökare till våra militärhistoriska anläggningar så genomförde vi under sommaren två körningar på Bodens camping tillsammans med Rödbergsfortet. Att det slår väl ut syns på det ökade besöksantalet dagarna efteråt.

Den största gruppen som föranmält ett besök var Skellefteås avdelning inom Norrlands motorhistoriker som kom en lördag under hösten. De var 50 personer som åkt upp från Skellefteå med omnejd och stannade i fyra timmar då de fick guidning i föreningens lokaler samt mat och kaffe innan de åkte söderut igen.

Andra grupper som har besökt oss är bland annat fem olika elevgrupper från militärhögskolan i Östersund som fått en god inblick i fordonshistorian inom försvaret och då särskilt pansartruppernas.

Tisdagar

Våra tisdagar fortsätter att dra mycket folk. En förutsättning för vår förening - ideella insatser som gör att vi kan fortsätta köra med våra fordon även i framtiden.

Ett av de fordon som det under våren och sommaren jobbats mest på är den stora amerikanska lastbilen från 1945, Brockway B666. Lastbilen har körts för egen maskin efter att den hade fått ett nytt kylarpaket inmonterat. Dessutom går den igenom en färgförvandling, från sliten olivgrön via nedslipning till rostskyddsrosett för att sedan återvända till ny fräsch olivgrön färg. Delar av huven har fått sig lite ny plåt. Avgassystemet kommer delvis att bytas ut så att det inte låter som om den ska delta på Pite dragway. Ett nytt kapell är beställt från England så att det åter blir täckning över hytten.

I övrigt så sker det ett konstant arbete med små reparationer på de allra flesta fordonen. Det handlar om allt från renovering av el-fläktar till läder arbeten, leta och fixa prylar från förråd, hämta från förråd, smörja och kolla oljor med mera, med mera.

Samt ladda batterier. Ständigt dessa batterier!

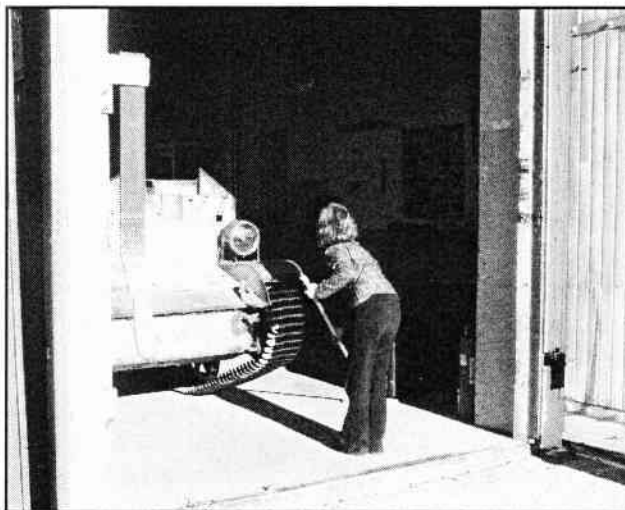
Framtid

Från nu och framåt så kommer vi att försöka ha ett tema eller vad man nu skall kalla det varje tisdagkväll. Det kan handla om att vi till exempel tar oss an alla Bv 202 eller Volvo valp familjen och smörjer det som ska smörjas, kontrollerar bromsar, byter olja och filter. Sådana arbeten som helt enkelt gör att livslängden på fordonen förlängs.

Vi väntar fortfarande på att vi kan få vår efterlängtdade Pbv 302 på plats, men än så länge får vi avvakta beslut från Högkvarteret. Den vagn som vi väntar på har registreringsnummer 204134 och det är säkert någon inom Föreningen P5 som har haft anknytning till den vagnen under grundutbildning eller KFÖ (för er som minns dessa). Vagnen finns för närvarande i Mälardalen, närmare bestämt vid Livgardet. Vi hoppas att vi kan få detta tillskott under 2005 och helst innan nästa års regementets dag vid I 19.

Ett fordon som genomgått en förvandling på mycket kort tid är vår Strv m/37. Under cirka fem veckors tid så ändrade vagnen helt utseende. Läs mer om det arbetet i en separat artikel i tidningen.

Alla är varmt välkomna att delta i arbetet på tisdags kvällarna mellan klockan 18.00 till 21.00.

Det finns plats för alla hjälpsamma händer på föreningen. Här är det Klara Larsson som håller i kvasten.

God dag pansarsoldater!

Här överlämnas P5 standar av Hans majestät Konungen till dåvarande Chefen Pansarbataljonen 19XX.

Så hälsades Grupp K plutonen anno 1960/61 av sin chef majoren, dåvarande löjtnanten Lennart Hiller fyrtiotre år efter muck, när vi samlades till en träff på Högbo Brukshotell i Sandviken. Förtjänstfullt initierad och planerad genom 116 Ingvar Karlsson och 404 Uno Ekebro.

Mötesplatsen var väl vald på grund av att den uppmuntrade med sin atmosfär till funderingar och återblickar i våra liv. Träffen inleddes med en tyst minut för de kamrater som för evigt har lämnat kamratkretsen. Att träffas och känna igen unga pansarsoldater efter fyrtiotre år visade sig inte vara något större problem eftersom vissa knappt hade förändrats och andra hade kvar sina gester och manér.

Man kan ju fråga sig, vad skiljer denna pluton från andra avdelningar som har och har haft träffar från P5? Jo, vi var den pluton som med Lennart Hiller och dåvarande sergeanten Helge Renander i spetsen, som fanvakt mottog och förde standaret under pompa och ståt till P5 från nuvarande helikopter-skvadronens flygfält. Man kan med all rätta säga att vi var kuggar i uppbyggnaden av förbandets traditioner vilket vi är stolta över. För P5 och dess kamratanda finns i våra hjärtan.

Tiden som vi var tillsammans flög iväg med att vi kort, var och en, berättade om hur livet har gestaltat sig sen vi skildes 1961 i augusti samt att vi med videons hjälp gav återblickar från 1960/61. Sen kom minnenas stund och de var många, skratten likaså. En och annan lösning på livets gåtor presenterades också. Före detta sergeanten Sven Svensson underhöll oss med Västgötahistorier. Vid middagen höll Lennart tal och bedyrade träffens betydelse samt delade ut minnessköldar till deltagarna som skänkts av Pansarbataljonen.

Jag vill avsluta min hårt bantade rapport med att det var en höjdare att få träffa kamraterna från förr. Höra deras berättelser och minnen och vilken betydelse P5-tiden har haft för oss alla. Även om vi med vår ålder är förpassad till bataljonens "Hall of Fame" så finns känslan kvar för förbandet och kamraterna man tjänstgjorde med.

Tack Ingvar och Uno för initiativet., tack chefen Pansarbataljonen för sköldarna och tack P5 föreningen för underlaget till återblicken, uppskattat!

Plutonen samlas i Boden 2009 (det har redan framställts att det måste ske tidigare).

På uppdrag av träffdeltagarna
423 Davidsson

Tåme skjutfält

Året var 1957 och Kungliga Norrbottens Pansarbataljon, P5, sattes upp 1 april. Det nya förbandet i Boden hade vid den här tiden ingen garageplan med garage, ingen verkstad, inget närövningsfält och inget pansarskjutfält. Kan tyckas vara hårda bud men det skulle visa sig att P5'arna var både viljestarka, kunniga och arbetsvilliga.

Här börjar vi följa arbetet med det blivande pansarskjutfältet i Tåme. Att beskriva hela processen i detta nummer är orimligt, utan vi fortsätter i kommande nummer samt i den planerade boken om P5.

Tåme skjutfält var från 1944 och framåt ett skjutområde för luftvärnsförband. På den tiden så var det i stort sett Storgrundssudden samt del av Killingholmen som användes för skjutande förband.

I och med P5's uppsättande så var det tvunget att köpa in mer markyta för att kunna skjuta med pansarförband och halvön Tåmsvarten köptes in och detta omfattade 320 hektar oröjd skogs- och klippmark. Arbetet med fältet påbörjades i slutet av 1956 i militärbefälhavarens regi. I en skrivelse från den 16/5 1957 rörande utbyggnad av P5, så framgår det att kostnaden för inköp av den nya marken var 450 000 kronor. I denna summa ingår inga medel för byggande av förläggning, garage med mackområde eller vägar med mera. Arbetena kunde inte startas vid tiden för skrivelsens datering då det ej ännu var klart med fem stycken byasamfälligheter. Därför påbörjas arbetena tidigast under sommaren 1957 med fortsättning sommaren 1958. Ritningar för garagebyggnader "äro upprättade", men "någon klarhet föreligger icke, när arbetet beräknas sätta igång". Innan inköpet är klart kan "P5 icke utnyttja fältet för skjutning", dock fortsatte markarbetena.

Enligt en annan skrivelse, denna från 17/6 1957, skall kostnaden för byggandet av garage och drivmedelsanläggning med mera uppgå till 900 000 kronor. Byggnationerna beräknades att sätta igång omkring 1/9 1957. Förutom garaget så skulle även en ny underbefälsförläggning samt förläggingsbaracker för soldaterna byggas. Dessa

arbeten skulle påbörjas under hösten 1957.

Utdikningar

Ett av de största arbetena på det nya pansarskjutfältet var de omfattande utdikningarna som utfördes av befäl samt värnpliktiga ur årskullen vid P5. Även värnpliktiga som ställts till militärbefälhavarens förfogande (personal för utförande av utbildningsanordningar, så kallade effektiviseringsvärnpliktiga) deltog i arbetet. Som chef för allt detta arbete utsågs kaptan Bengt Carlheim-Gyllensköld och han såg med kraft till att arbetet utfördes och att tidsplanen hölls.

För att kunna utföra arbetet med utdikningarna så lånades det in en så kallad dikesplog från Ing 3 i Boden samt en bandtraktor (D7) för att göra kabeldiken med. Enligt Göte Andersson, P5 tekniker, var arbetet med utdikningarna en riktig utmaning då denna dikesplog skulle vinschas fram genom terrängen. Förutom utdikningarna så var det även nya vägar och stråk som skulle dras fram genom terrängen. Största arbetet blev att först och främst bygga vägen ut mot 1:ans skjutområde där de första skotten sköts den 10 september klockan 13.51. Skytt var övlt K H Bergh och major N Östlund var laddare i en strv 81.

De vägar som byggdes upp efter hand namngavs med till exempel Berghs väg, Perssons väg, Collianders väg och så vidare. Det sattes upp vägskyltar som visade vad dessa vägar hette, tyvärr så har inte alla bevarats genom tiderna utan vissa skyltar har nog fallit offer för plogbilens framfart längs vägarna.

Här är en vägskylt som klarat sig någorlunda väl.

och P5

Om fortsatt utbyggnad av Tåme kan man läsa i en skrivelse från den 21/1 1959 där P5 äskar medel för olika arbeten. Bland annat vill man slutföra arbetet med det påbörjade vägnätet och få dessa grusade under eftersommaren och hösten 1959. För att underlätta allt arbete så kommer ett ingenjörskompani att ställas till förfogande under cirka fjorton dagar. Totalsumman för detta slutarbete var kostnadsberäknat till 14 000 kronor.

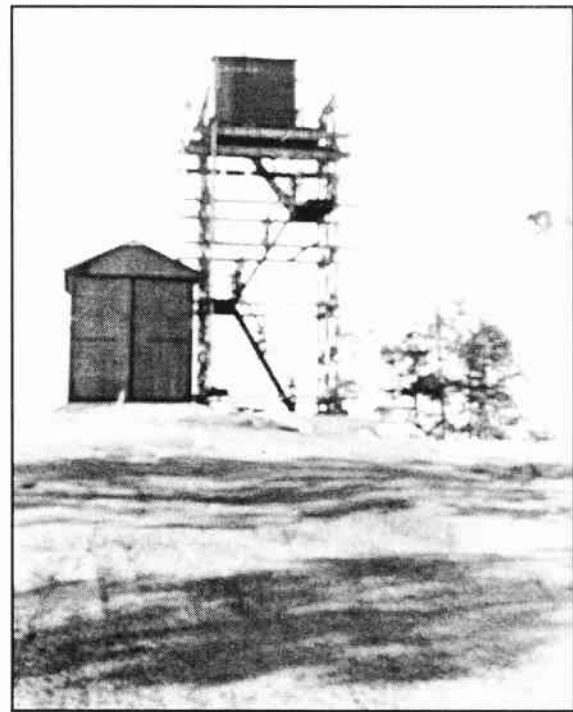
Säkerheten

På själva skjutområdena, 1:an, 2:an och 3:an så drogs det fram och grävdes ner kabel för säkerhetsnät. Kablarna gick fram till de markörvärn som byggts på nämnda områden.

Enligt "nya" SäkI måste det finnas ett stycke strålkastare vid skjutfältet för att kunna belysa målområdet. Med det menades en riktigt stor pjäs av samma sort som fanns uppe på bland annat Rödberget. För att kunna driva denna strålkastare så var man tvungen att dra fram elektricitet upp på Sandviksberget (södra tornet). Man var även tvungen att bygga ett skjul för att skydda strålkastaren. Om skjulet inte varmbonades skulle priset bli 19 000 kronor och om det varmbonades steg priset till 41 000 kronor. Skjulet blev inte varmbonat! Idag är detta skjul samt det gamla säkerhetstornet rivet och kvar finns bara delar av fundamenten. Tidigare nämnda P5 teknikern Göte Andersson har ännu mer att berätta om själva byggandet av strålkastarskjulet. Vi hoppas att det resulterar i en artikel i något av våra kommande nummer.

Målspelsutrustning och plåtar för hårda mål (Tirpitz-plåtar) var också en sak som måste ordnas. Banor för rörliga mål iordningställdes och till dessa behövdes fler markörskydd eller bunkrar. Dessa bunkrar håller nu på att skjutas sönder såsom redan skett med den som fanns längst ut på Gråberget. Bunkern på 1:an och 3:an är relativt intakta och vi får hoppas att de så förblir. Tirpitz-plåtarna köptes troligtvis från firman Muotka i Kiruna där en offert på cirka åtta stycken lämnats över till pansarinspektören 2/10 1957.

Under 1958 så grov röjdes ett nytt område för att man skulle kunna skjuta på tre stationer samtidigt, blivande 4:ans skjutplats. Även här så byggdes det ut ett säkerhetsnät och ett markörvärn.

Södra tornet och det uppvärmda strålkastarskjulet.

Sedermåra även en fast rörligt målanläggning som används än idag.

I och med att strv 103 infördes under senare delen av 1960-talet så iordningställdes det betongplattor för att dessa vagnar inte skulle gräva ner sig när dom övade målföljning mot rörliga spelet på 4:an. Dessa är ett minne blott i och med att fyran har schaktats ut och förlängts bakåt (västerut). Så nu är det inte längre kvar några små kullar ute på mitten av detta fält.

Underhåll

Efter iordningsställandet av skjutområdena fortsatte arbetet med att underhålla fältet. Främst handlade det om att hålla undan det sly som växte upp. Därför beställdes hormonbesprutning som var populärt på den tiden. 28/1 1963 så begärdes det att få utföra dessa arbeten med hjälp av ett flygplan samt ca 300 liter Hormoslyr till en kostnad av 6 800 kronor. Man anlätade ånyo firma Gullviks Fabriks AB i Malmö som utfört arbetet tidigare.

Detta var en liten sammanfattning om P5's första år på Tåme med allt vad det innebar för befäl och soldater, som både skulle hinna med att skjuta med stridsfordonen, men även vara arbetsstyrka för att få fältet som man själv ville ha det. Allt från minsta lilla dikesplöjning till arbetet med garage och förläggningar.

Text: Anders Möller
Foto: Föreningen P5 arkiv

Teknikern som blev skjutfältschef

Den andra januari 1969 tillträdde jag befattningen som platschef på Tåme skjutfält. Bland ett antal mindre kvalificerade sökande hade jag fått chansen. Befattningen var då avsedd för pensionsavgången truppunderofficer. Jag var radartekniker, men bar underofficers grad. Den avgående platschefen, Oskar Nilsson, hade uppnått folkpensionsålder och kunde därför inte komma ifråga. Min teknikerstatus skulle senare komma mig väl till pass, vilket jag skall återkomma till.

Min tjänstgöringstid som platschef kom att omspänna åren 1969 – 1974. Det var mycket lärorika år. Skjutfältet förvaltades på den tiden av Lv 7 med undantag för målbodarna med ineliggande mtrl och två förrådsarbetare som sorterade under I 19 tygavdelning. Målbodarna var uppförda genom P5:s försorg. Utöver köksbyggnaden och det stora stridsvagnsgaraget var alla byggnader på fältet baracker av äldre typ. De flesta från andra världskriget.

Manskapsbarackerna uppvärmdes första åren med oljekaminer, men efter några år drogs el in. De tre befälsmässarna och de allmänna utrymmena värmdes med el. Utspisning av soldaterna skedde i stora matsalen och befälet åt i de tre respektive förläggningarna. Befälsbarackerna var tillbyggda med matsalsdel.

All hantering av intendenturmateriel skedde i ett stort ouppvämt förråd. Att räkna lakan och handdukar när temperaturen sjönk mot 20–30 grader minus var rätt jobbigt! Utrymmen för naturabehov var torrdass för alla. Tömningen av dessa dass är en historia för sig. De plåttunnor som användes, släppte ju inte så lätt ifrån sig sitt innehåll när kylan gjort sitt. Handräckningskillarna fick använda både spadar och spett för att få ur innehållet. Några uppfinningsrika ordnade till och med en ramp att lägga tunnorna på och eldade under så att innehållet rann ur. Vad skulle dagens hälsovårdsinspektör säga?

Det brann överallt

Övningsverksamheten var mycket intensiv de år jag tjänstgjorde som platschef. Efter en del "ordi-

Lars Flodin var Chef Tåme skjutfält under åren 1969 till 1974 och är först ut med att berätta från sin tid. I vår serie om Tåme återkommer vi med berättelser från de chefer som tog vid efter honom.

nära" övningar av kompanistorlek under vintern och våren 1969 genomförde P5 på sommaren en repövning med bataljon. I bataljonen ingick bland annat stridsvagn centurion och en hel del andra banddrivna fordon. Min och bataljonschefens uppfattning om var det var lämpligt att framföra bandfordon gick starkt isär. Jag fick vika för det mesta, men lyckades i alla fall freda det mesta av själva förläggningsområdet. Till saken hör att sommaren 1969 var en av de torraste jag upplevt i Tåme. Det tog eld när man sköt, det tog till och med eld när man körde med bandfordon. Det brann överallt. Vi fick tillkalla brandkåren från Byske vid flera tillfällen. Det bestående minnet av övningen blev lukten av brandrök och stridsvagnarnas avgaser. Övningen satte djupa spår i fältet på många sätt.

Om P5 genomförde bara en större repövning, så genomförde Lv 7 desto fler. Om jag räknat rätt, så genomfördes 16 större repövningar under de påföljande fyra åren. Det var då styrkor på upp till 300 man och fler. Förläggningsutrymmena räckte då inte på långa vägar, utan truppen fick förläggas i tält. Med de ansträngda sanitära förhållanden som rådde redan med den ordinarie förläggningen fullbelagd blev det inte lättare då. Som en befrielse kom det sanitetshus som byggdes i början på 70-talet och som också åtföljdes av reguljära tältplatser med bland annat eluttag. Mellan repövningarna pågick verksamhet i övrigt

med besök av förband ur årsklassen varje år. Det var många förband som nyttjade fältet, men de huvudsakliga "kunderna" var Lv 7 och P5 som återkom med jämna mellanrum.

Byggnationer

Jämsides med den militära övningsverksamheten påbörjades också en stor om-, till- och nybyggnadsverksamhet på fältet. Om jag minns rätt så startade denna verksamhet redan 1970 och pågick hela 70-talet. Bland viktigare byggnadsobjekt under min tid som platschef kan nämnas nytt vattenverk och avloppsreningsverk. Ny distributionsbyggnad för fordonsbränsle och ombyggnad av garageplan, nya förrådsbyggnader på garageplan och som kronan på verket det nya befälshotellet. Invigningen av befälshotellet skedde i slutet av 1974.

Under 1974 hade också tjänsten som platschef omförhandlats till en befattning för plutonsofficer. Det visade sig också att det fanns ett behov av en fast placerad tekniker på fältet. För varje skjutning måste en radartekniker kommenderas från Lv 7. Detta gjorde att jag fick gå in och svara för den tekniska tjänsten, vilket jag fortsatte med till min pensionering 1986.

Kn Lars Flodin
C Tåme skjutfält 69-74

Efterlysning

I förra numret av P5 Bladet berättade vi om en av våra medlemmar som skänkt några av sina klenoder till Föreningen P5. Bland dessa saker fanns ett tygmärke format som en sköld med en strv 81 från sidan.

Nu efterlyser vår medlem Lennart Eriksson i Göteborg ett sådant märke. Han har i uppdrag av HKV att skriva en bok med bilder på alla märken samt att samla ihop själva märkena till en samling.

Hör av er till Föreningen P5 så vidarebefordrar vi kontakten till Lennart Eriksson om ni har ett märke som ni kan avvara.

Adressen till oss är:

Föreningen P5, I 19, Box 9105, 961 19 BODEN
eller via vår hemsida www.foreningenp5.com

Ett sådant här märke är det som efterlyses.

Gör som så många andra - bli medlem

30:- per medlem och år.
Alla är välkomna nya som gamla.

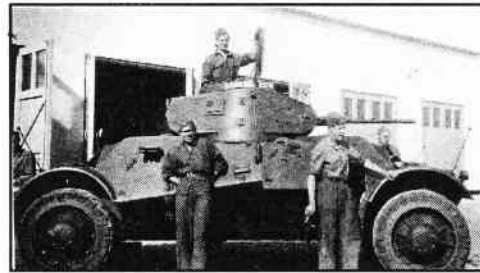
Betala in avgiften, postgiro-
inbetalningskort finns i
Kamratföreningstidningen.

Föreningen P5, pg 14 83 97-3

Medlemskortet kommer med posten. Samt
den gemensamma kamrattidningen som
utkommer med 2 nummer per år.

**Skriv namn och adress tydligt och fyll
gärna i ditt medlemsnummer.**

Köp av Pansarbil m/39 "Lynx" och Stridsvagn m/40L

Södermanlands Regementes Museiförening köper Pansarbil m/39 och Stridsvagn m/40L från Dominikanska Republiken!

Uppropet i vårnumret av Sörmlandsgripen gav betydligt bättre gensvar än väntat. Över 120 000:- har nu samlats in till projektet – lämna gärna ett bidrag du också.

Förutom pengar har ovärderliga forskningstips inkommit. Genom uppropet har jag fått kontakt med olika personer som har erfarenhet av pansarbilarna.

Carl Uggle och Lennart Hedlund, åkte båda till Dominikanska Republiken 1956 och utbildade personalen på plats och de båda kommer att intervjuas så snart tid medges.

Carl Johan Bernadotte som började som plutonchef och senare blev chef för pansarbilsskvadronen intervjuades i somras och han hade en hel del intressanta saker att berätta. Knut Höglund utanför Östersund som var förare på en Lynx under hela beredskapen, bla i Kalixlinjen har också intervjuats. Knut berättade t.ex. att han vid ett tillfälle, inför höga militärer, beordrades att spela Södermanlands Regementes marsch på dragspel.

Varför gör vi då detta? Jo, av de totalt 15 tillverkade Pansarbil m/39 "Lynx" finns inte en enda bevarad i Europa, och av de totalt 100 tillverkade Stridsvagn m/40L finns endast en körbar vagn i Europa, den finns sedan 1960 i England på Bovington Tank Museum.

Därför tog jag initiativet, och som enda intressent i Europa håller Södermanlands Regementes Museiförening nu på att slutföra köpet av en Stridsvagn och en Pansarbil i syfte att de åter skall kunna rulla på svensk mark. Både Pansarbil och Stridsvagn kommer att göras i ordning till körbart skick för att kunna användas vid olika uppvisningar. De kommer då att vara de enda körbara exemplaren i Sverige. Övrig tid kommer vagnarna att finnas utställda vid Regementsmuseet i Strängnäs.

Priset är 22 500 US Dollar per styck, i skrivande stund ca 160 000:-, totalt ca 320 000:-.

Affären finansieras helt och hållet genom donationer. Intresset har som sagt visat sig större än väntat. De enskilda bidragen har varit allt från 100:- till 15 000:- och i augusti 2004, hade nästan 120 000:- samlats in.

För att kunna genomföra affären kommer vi, utan ränta, att låna de 200 000:- som återstår från ett par personer med "rätta" intresset. Insamlingen kommer därför att fortsätta i syfte att på sikt återbetala lånet.

Visst vore det kul att kunna skryta med att just Du var med och hjälpte till att köpa en stridsvagn och en pansarbil, eller hur?
Bidrag kan sättas in på **Postgiro 18 84 98-0** "Södermanlands Regementes Museiförening".
Märk talongen "Pansarbil".

Följ utvecklingen på www.p10.mil.se

SÖDERMANLANDS REGEMENTES MUSEIFÖRENING
c/o Stefan Karlsson, Hästskovägen 18B, 64542 Strängnäs
Tel: 0152-28643 arb, 070-5661107 mobil, 0152-18807 bost
E-post: stefan.s.karlsson@mil.se

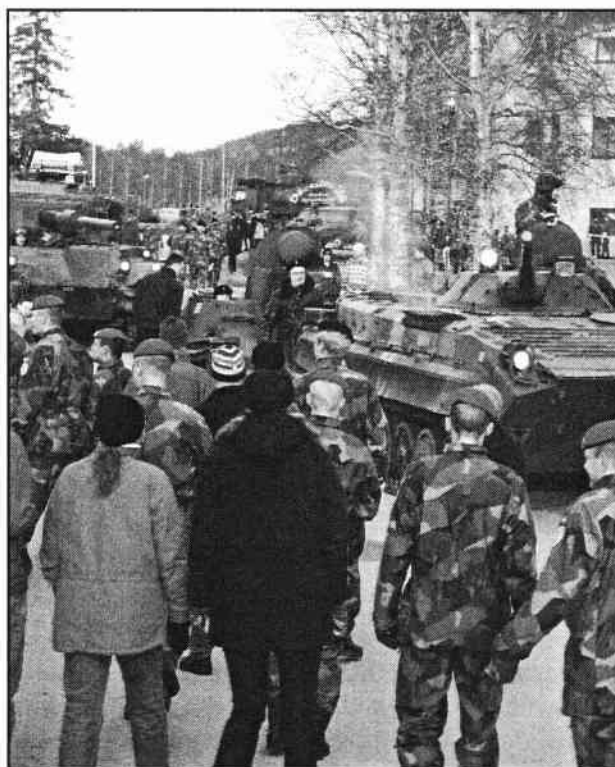
Regementets dag

- publikdragare som vanligt

För trettonde året i följd körde föreningen P5, tillsammans med regementet, den uppskattade fordonsparaden. I år bröt man mönstret att köra runt kaserngården och tog istället vägen diagonalt över.

Totalt ställde föreningen upp med trettiofyra fordon! För detta krävdes det besättningar som summerades ihop till femtio personer. Efter paraden ställde Föreningen P5 upp fordonen i anslutning till matsalen Tre Renar.

Publiken lät inte vänta på sig utan var fram och ställde frågor, kände och klättrade på fordonen innan alla ens hunnit parkera.

Vem har tid att vänta på att fordon ska parkeras?

På väg in i publikhavet med P5 gamla kasern i siktet.

I väntan på ordern - FRAMÅT!

En ständig ström av besökare som flanerade mellan alla sevärdheter under dagen.

Förvandlingen

Ett av de fordon som föreningen tidigt "gav sig på", är den stridsvagn m/37 som vi har. Från 1992 och fram till dags dato har vagnen genomlidit flera, mer eller mindre omfattande, renoveringar. Det började med att vi under sommaren 1992 plockade ner innanmätet i vagnen och koncentrerade oss på att få den lilla "tjecken" i körbart skick. Sommaren 1994 stundade nästa rivning av vagnen. Då var huvudmålsättningen att skapa en så, till originalet, lik interiör som möjligt. Vid detta tillfälle svetsades en del rost i de inre motorrumsväggarna, elsystemet drogs om, läderarbeten restaurerades och vagnen målades slutligen invändigt.

1998 var det dags igen för ett nytt projekt i renoveringskedjan. Då tillverkades nya batterilådor enligt gammalt mönster. Vissa förändringar gjordes dock. Lådorna hade ursprungligen innehållit NIFE-batterier och då sådana ej gick att finna fick de ersättas med tre motorcykelbatterier.

Här slipas det mellan de olika målningsvarven.

Under sommaren 2004 återuppväckte Lennart Wanhatalo planerna på att ge vagnen en ansiktslyftning på utsidan. Arbetet skulle bestå av rostsvetsning i tillbehörlådor och avgassystem, slipning av chassiet samt målning av vagnens exteriör. Lennart skulle sköta svetsarbetet och det praktiska runt sprutmålningen medan undertecknad, tillsammans med Magnus Qvist, skulle tillse att chassiet slipades och grundmålades. Arbetet påbörjades under sista veckan i augusti med inriktning att allt skulle vara klart till regementets dag på I19, den 9 oktober. Givetvis så kom olika saker att påverka tidsplanen.

En avskalad strv 37 där till och med färgen har åkt av.

Svets-, slip- och lackeringsjobb genomfördes parallellt med varandra, dock inte i det tempo som kanske skulle ha krävts. Det ordinarie arbetet och våra respektive familjer ställde krav på att vi skulle visa oss ibland samt att vi var tvungna att få vädrets makter med oss så att vi kunde stå utomhus under lackeringen av vagnen. Allt detta gjorde att sista färgen på vagnen lades två dagar före regementets dag. Resultatet blev dock gott med ett, på fri hand lagt, kamouflagemönster i brunt, svart och ljusgrönt. Givetvis kompletterades dessutom lackeringen med svenska nationalsymboler i form av flaggor på vagnens sidor samt tornets baksida.

Förra gången vagnen fick ny färg på utsidan var när den skulle placeras som monument utan-

Så här efteråt var det nog värt mödan...

för P5 garageplan och det är idag över 40 år sedan. Så här i efterhand så kan man undra om vilken gång i ordningen som det nu var att vagnen målades om, samt när och hur nästa ommålning kommer att ske. Kanske 2044...

Text och foto: Patrik Borgström